

Oppsummering av fagsamling for Migrasjonspedagogiskteam – skole, mars 2018

Mellomarbeid:

Til fagsamlinger i migrasjonspedagogiskteam – skole, mars 2018 hadde deltakerne fått et mellomarbeid der de skulle forberede seg ved å kartlegge en elev som hadde hatt svakere utvikling enn forventet. Deltakerne skulle reflektere over følgende problemstillinger:

Formuler en hypotese om elevens hovedutfordringer.

Har du meldt vanskene videre til ledelsen på skolen og/eller PPT?

Har du diskutert vanskene med foresatte?

Beskriv hva du gjør for å tilrettelegge undervisningen, ha særlig fokus på språklig tilrettelegging.

Beskriv hvordan du vil arbeide videre med elevens læring.

Gruppearbeid:

Funnene ble delt i en liten gruppe. Deretter ble god praksis og gode tips og generelle problemstillinger løftet frem i plenum. Her er noen av innspillene som ble delt i plenum:

- Det er vanskelig å vite om det er migrasjonspedagogiske utfordringer eller spesialpedagogiske behov.
- Det er et problem at det går for lang tid fra mistanke om spesialpedagogiske behov oppstår til eleven blir oppmeldt og deretter utredet av PPT.
- Det er flere grunner til at det tar tid, mangelfull kompetanse hos lærere, ledelse og PPT. Vi må få mer kompetanse i alle ledd.
- Det er et ønske å samarbeide tettere med tospråklige lærere.
- Det er tidskrevende å samarbeide med tospråklige lærere.
- Det kan være vanskelig å samarbeide med foresatte, de vil ofte ikke melde til PPT.
- God erfaring med å bruke «språkløyper» til kompetanseheving i hele personalet.
- Det er et ønske om å få mer kunnskap om hvordan traumer hindrer læring, og hvordan vi kan tilrettelegge for barn med traumer.

TIPS: jobb med mellomarbeidet i migrasjonspedagogisk team, da får en anledning til å reflektere grundig over praksis ved egen skole.

Teori og praksis om forholdet mellom spesialpedagogikk og migrasjonspedagogikk av Sara Brøvig Østby.

Sara Brøvig Østby plukket opp tråden fra Espen Egebergs forelesning i desember. Etter forelesningen fikk kursdeltagerne snakke omkring praksis på egen skole med fokus på Egebergs forslag til god praksis.

Dette ble delt i plenum:

- Det er god hjelp i fagavdelingen sin konkretisering av kartleggingsverktøyet til UDIR.
- Vanskelig å få satt av tid til samarbeid mellom lærere, men svært nyttig når det lykkes.

- Det er et ønske om å synliggjøre flerspråklighet som en ressurs.
- Det er et ønske om å få flere tospråklige lærere inn i migrasjonspedagogiske team på skolene.

Kartlegging av minoritetsspråklige elever: Språkkompetanse i grunnleggende norsk av Cathrine Lønnheim.

Cathrine Lønnheim presenterte [fagavdelingens konkretisering av kartleggingsmateriellet](#) i grunnleggende norsk fra UDIR. Grunnen til denne konkretiseringen er å skape et kartleggingsfellesskap i Bergen kommune. Det er derfor utarbeidet eksempler som er aldersadekvat og gir større mulighet til en felles tolkning.

Kartlegging av minoritetsspråklige elever: Leseprøve på morsmål og bruk av FLORO av Nurten Celebioglu.

Nurten Celebioglu fortalte om kartlegging av elevers leseferdigheter på morsmål. Hun presenterte også kartleggingstesten Floro. Floro er en test for å avdekke om minoritetsspråklige elever har språkvansker og behov for spesialundervisning.

Spørsmål og svar fra fagsamlingen:

- ***Kan det utvikles en kartleggingstest fra Bergen kommune slik at vi sikrer rett vurdering av elever?*** Svar: Nei. Kartleggingsmateriellet skal brukes dynamisk og vise elevens samlede språkkompetanse og utvikling. Å lage en test er vanskelig fordi kartlegging skal speile undervisning. Det er også vanskelig fordi en testsituasjon kan gi et feil inntrykk av elevens ståsted og viser ikke utvikling.
- ***Er alle tospråklige lærer pålagt å kartlegge elevene?*** Svar: alle lærere har ansvar for å kartlegge sine elever, dette er likevel problematisk fordi det ikke finnes kartleggingsverktøy på alle språk og alle trinn. Det jobbes med å få til en felles standard for kartlegging av alle elever i Bergen kommune.
- ***Hvorfor er det så få tospråklige lærere på fagsamlingene?*** Svar: Det er skolene selv som bestemmer hvem som skal sitte i migrasjonspedagogiskteam. Fagavdelingen har påpekt viktigheten av at skolene inviterer flere tospråklige lærere inn i migped-teamene.
- ***Hvordan få tilgang til tospråklige lærere for å få gjennomført en Floro-test?*** Svar: det er uklart hvem som skal betale for vikarutgifter/overtidsbetaling for læreren som gjennomfører testen. Det jobbes med å finne en løsning på dette slik at vi i Bergen kommune kan få Floro-testet elever ved mistanke om språkvansker.
- ***Er det tilstrekkelig at elever på de laveste trinnene har oppnådd nivå 1 når vi avslutter særskilt språkopplæring?*** Svar: Elevene bør oppnå nivå 2 før en avslutter særskilt språkopplæring. Språket og begrepsapparatet på nivå 1 dekker kun det mest grunnleggende. Først på nivå 2 kan en begynne å snakke om et dybdespråk og et språk for læring. Avslutter en for tidlig kan en risikere at eleven senere ikke henger med på grunn av et manglende begrepsapparat. Når en søker om ressurser for et nytt skoleår

kan en vurdere om eleven trenger både særskilt norsk og morsmålsopplæring, men merk at en må ha særskilt norsk for å ha rett til morsmålsopplæring.

- **Blir vi innkalt fra fagavdelingen til 3-årssamtale?** Svar: Fagavdelingen har til nå ikke hatt kapasitet til å gjennomføre disse samtale, men regner med at det vil komme på plass i løpet av 2018. Derfor ber vi i år om at det søkes spesifikt for de elevene som har mottatt denne undervisningen i tre år eller mer, ved hjelp skjema tilsendt skolene.
- **Kan skolen på ny søke om ressurser til en elev som tidligere har hatt særskilt språkopplæring?** Svar: Nei. Skolen må sikre at eleven får en god opplæring i løpet av den tiden ressursene tildeles. Elevens språkutvikling må kartlegges kontinuerlig og ikke avsluttes før eleven har oppnådd nivå 2 på alle områder. Etter endt særskilt språkopplæring må opplæringen tilpasses innenfor ordinære rammer.
- **Kan en la være å gi eleven særskilt språkopplæring på 1. trinn og heller gi det fra 2. til 4. trinn?** Svar: Nei. Det er svært viktig å starte en systematisk og strukturert språkstimulering og språkopplæring så tidlig så mulig. Eleven har allerede et stort «atterslep» i ordforrådet når den begynner på skolene og dette vil bare øke hvis en ikke setter inn med tidlig innsats.
- **Jeg har ikke lenger tilgang til S/ skole/ BEFO, hva skal jeg gjøre?** Svar: Send en henvendelse til befo@bergen.kommune.no for å få gjenopprettet tilgang.
- **Hvordan kan vi sikre at elever som skal starte i første klasse og har behov for særskilt norsk får det? Det er vanskelig å vite når vi ikke har kartlagt eleven.** Svar: siden elever som skal starte i første klasse ikke er kartlagt, må vi basere oss på de opplysningene vi får fra foresatte. Det er lurt å kalle inn foresatte til minoritetsspråklige barn for å informere om retten til særskilt norskopplæring. Barnehagen har også ofte gode kjennskaper til barnets språk, så i de tilfellene barnet har gått i barnehage er det viktig å snakke med dem om barnets språkutvikling på norsk. I løpet av det første året må en kartlegge elevens språkkompetanse både på morsmål og norsk.

Presentasjoner fra fagsamlinger:

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/personalrommet/9421/11752/article-151490>

Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk:

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/personalrommet/9421/11752/article-151483>

Veiledere i migrasjonspedagogiskteam ved takker for engasjement og deling på samlingene!
Lykke til med arbeide for og med minoritetsspråklige på din skole!

Referent:

Elisabeth Berland og Kristin Fagerheim

Fagavdeling barnehage og skole, Bergen kommune 6.4.2018

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/personalrommet/9421>